అప్పింటికే నిన్ను నమ్ముకున్నాను నేను. నా భావి జీవితాన్ని నీ చేతుల్లో పెట్టాను. ఏం చేసినా ఎలా చేసినా నీ ఇష్టం. కాని నువ్వెందుకు జంకుతున్నావో మాత్రం అర్థం కాకుండా ఉంది. మన పెళ్ళికి మా వాళ్ళు అభ్యంతరం పెట్టకుండా నేను చూసుకోగలను. వాళ్ళు అభ్యంతరం పెట్టే పక్షంలోనూ — నేను నీ కిచ్చిన మాట వెనక్కి తీసుకోవటం జరగదు. నీతో ఎక్కడికైనా, ఎంత దూరమైనా రావటానికి త్రికరణ శుద్ధిగా నేను సిద్ధం. ఈ విషయంలో ఆలస్యం గానీ ఏదైనా ఉంటే అది నీదే కాని — నాది కానే కాదు ...

"ఇదివరకటిలా కాదు. ప్రస్తుతం ఇంట్లో నా పరిస్థితి చాలా దుర్భరంగా ఉంది. పెళ్ళికి మా వాళ్ళు చాలా తొందర పడుతున్నారు. పెళ్ళి సంబంధాలు వెదకబోయే నాన్నను ఏం చెప్పి వారించాలో అర్థం కాకుండా ఉంది. పెళ్ళి విషయంలో ఆడపిల్లల తండ్రుల ఆరాటం నువ్వూహించలేవా? 'ఇప్పుడప్పుడే నా పెళ్ళికి తొందరేం, నాన్నా!' అనటానికైనా నాకు నోరు రాదు. ఒక్కగా నొక్క కూతుర్ని, పెద్దదాన్ని నేనే అయితిని! ...

"రాజా! దయచేసి నీ మనసులోని మాటేమిటో నాకు తెలియచెయ్యి. నేనుకాక మరెవరయినా ఇటీవల నీ జీవితంలో ప్రవేశించి, ఆమె పట్ల నువ్వు ఆకర్షితుడివై ఉంటే ... కోపం వస్తుందేమో కదూ ఇలా రాసినందుకు? నా ఆరాటం అర్థం చేసుకో. నాకు అన్ని భరోసాలు ఇచ్చి అన్ని ఆశలు కల్పించిన వాడివి — నన్ను నీ స్వంతం చేసుకోవలసిన ఘడియలలో ఎందుకు ఇలా కిమ్మనాస్తిగా వూరుకుంటున్నావో అర్థం కావటం లేదు. ప్లీజ్! వెంటనే ఏదో ఒకటి తేల్చెయ్యాలి నువ్వు. మా వాళ్ళ సంగతి నేను చూసుకుంటాను ... నీ సంగతే ... రాస్తావు కదూ ... ఎదురుచూస్తుంటాను..."

ఇందిర ఉత్తరం పదే పదే చదువుకున్నాడు రాజా. జుత్తు పీక్కున్నాడు. "ఇందిరా ... ఇందిరా" అని గొణుక్కున్నాడు. దిక్కు తోచలేదు.

"ఏం నాయనా! ... కాలేజీకి వెళ్ళవా?" లోపల్నుంచి తల్లి గొంతు.

ఉత్తరం జేబులో పెట్టుకున్నాడు. "వెళ్తున్నానమ్మా" అని బైటపడ్డాడు.

దార్లో కలిశాడు సుందరం. కో—లెక్చరర్! సహోపాధ్యాయుడు! హలో హలో లయాయి. మామూలు ధోరణిలో మాటలు సాగిస్తూ మధ్యలో ఆగిపోయాడు సుందరం.

"ఏమిటి భాయీ ... అదోలా ఉన్నావు?"

"అబ్బే, ఏం లేదు. ఫస్టవరు క్లాసుంది."

"ఉంటే మాత్రం?"

కాలేజీ దగ్గర పడుతుండగా ఇద్దరి ధోరణి మరీ గంభీరంగా మారిపోయింది. తారసపడే స్టూడెంట్సు ఆడా మగా కూడా — వీళ్ని చూసి వినయం కనబరుస్తున్నారు. కొందరు పలకరింపుగా నవ్వుతూ "గుడ్‌మార్నింగ్" చెప్తున్నారు.

తెలుగు లెక్చరర్ రాజా అన్నా, ఇంగ్లీష్ లెక్చరర్ సుందరం అన్నా స్టూడెంట్సులో చాలా మందికి గౌరవభావమే కాక అభిమానమూ, ఆరాధనాకూడా ఉన్నాయి.

ఆదర్శం

కారణం — ఇద్దరూ నవ యువకులు కావటం మాత్రమే కాదు. ఇద్దరూ సుపుర్‌రూపులు కావటమూ కాదు.

రాజా, సుందరం — ఇద్దరూ అభ్యుదయ భావాలు కల లెక్చరర్లు. ఇద్దరూ బాగా చదువుకున్న వారు. పిలక పండితుల్లాగా కాకుండా, భావ ప్రపంచంలో అనేకానేక సీమల్ని సందర్శించిన వారు. ప్రపంచ సాహిత్యంతో ఇద్దరికీ ప్రగాఢ పరిచయం ఉంది. అంతేకాదు, ఇద్దరిలోనూ చక్కటి సాంఘిక దృక్పథమూ, చారిత్రక దృష్టి, ప్రగతిశీలత్వమూ పుష్కలంగా ఉన్నాయి. పాతలోని మంచిని గుర్తిస్తారు. క్రొత్తది రావలసిన అవసరం గురించి ఇద్దరూ ఉద్ఘాటిస్తారు. కాలేజీలో 'లీజర్' దొరికి

కేవస్త్రీ

నప్పుడల్లా ఇద్దరూ ఏవేవో విషయాల గురించి అనర్గళంగా చర్చించుకుంటూ ఉంటారు. సమకాలీన సంఘటనలు, రాజకీయాలు, సాహిత్య విషయాలు, పుస్తకాలు, సినిమాలు ... వారి సంభాషణలో ఎన్నెన్నో దొర్లిపోతూ ఉంటాయి. వారిద్దరూ మాట్లాడుకుంటూ ఉండగా వినటమే విద్యార్థులకో ఎడ్యుకేషన్! ఇక క్లాసురూములో మాట చెప్పేదేముంది?

కాని ఇవాళ ఫస్టవరు బియ్యే క్లాసులోకి అడుగు పెట్టేవరికి తికమకగా అయిపోయింది రాజాకి. యాంత్రికంగా అటెండెన్సు తీశాడు. పుస్తకం తెరిచి పాఠం మొదలు పెట్టాడు.

"సారీ సార్! రెండు పద్యాలు ఎగరకొట్టేశారు... నిన్న మీరు ఆపింది వేరేచోట ..." అంటూ గుర్తు చేశాడొక విద్యార్థి.

ఎంత ప్రయత్నించినా మనసు మనసులో ఉండటం లేదు.

అక్షరం అక్షరంలోంచి ఇందిర కళ్ళు తొంగి చూస్తున్నాయి. అసలు అచ్చు పుస్తకమంతా ఇందిర ఇందిర రాసిన ఉత్తరంలా అనిపిస్తోంది.

'మనుచరిత్ర' రాసిందెవరు? అంటే — 'ఇందిర' అని చెప్పే మూడ్‌లో ఉన్నాడతను! అవును— చెప్తున్న పాఠం మనుచరిత్రే!

ప్రవరుడి భార్యను గురించి కవి చెప్పిన మాటల్ని వివరిస్తూ అసలు విషయం వదిలేసి ఎక్కడెక్కడికో వెళ్ళిపోయాడు.

ఈ ప్రబంధాల్లో ఉన్న చాందసం ఇంకెక్కడా లేదు. చాందసం కాకుంటే ఏమిటి? ఇంటికొచ్చే వాళ్ళకి వండి వడ్డించటానికేనా — భార్య? అదే ఉత్తమ స్త్రీ లక్షణమా?

"అతిథులేతేర నడికి రేయైన బెట్టు
వలయు భోజ్యంబు లింట నివ్వారిగాగ ..."

అర్ధరాత్రి అయినా వంట చేసి పెడుతుందిట. ఏవేవో చేసి పెట్టటంకూడా కాదు. వలయు భోజ్యంబులట. ఇందుకూ 'అన్నపూర్ణకునుద్దియౌ నతని గృహిణి' అని కవి వర్ణించటం. ఇలా వంటింటి జీవి కావటమే స్త్రీకి గర్వకారణమా?

అనుకోవటమే కాని అప్పట్నించి ఇప్పటిదాకా ఏం బాగుపడింది స్త్రీ బతుకు? సంఘంలో స్త్రీ

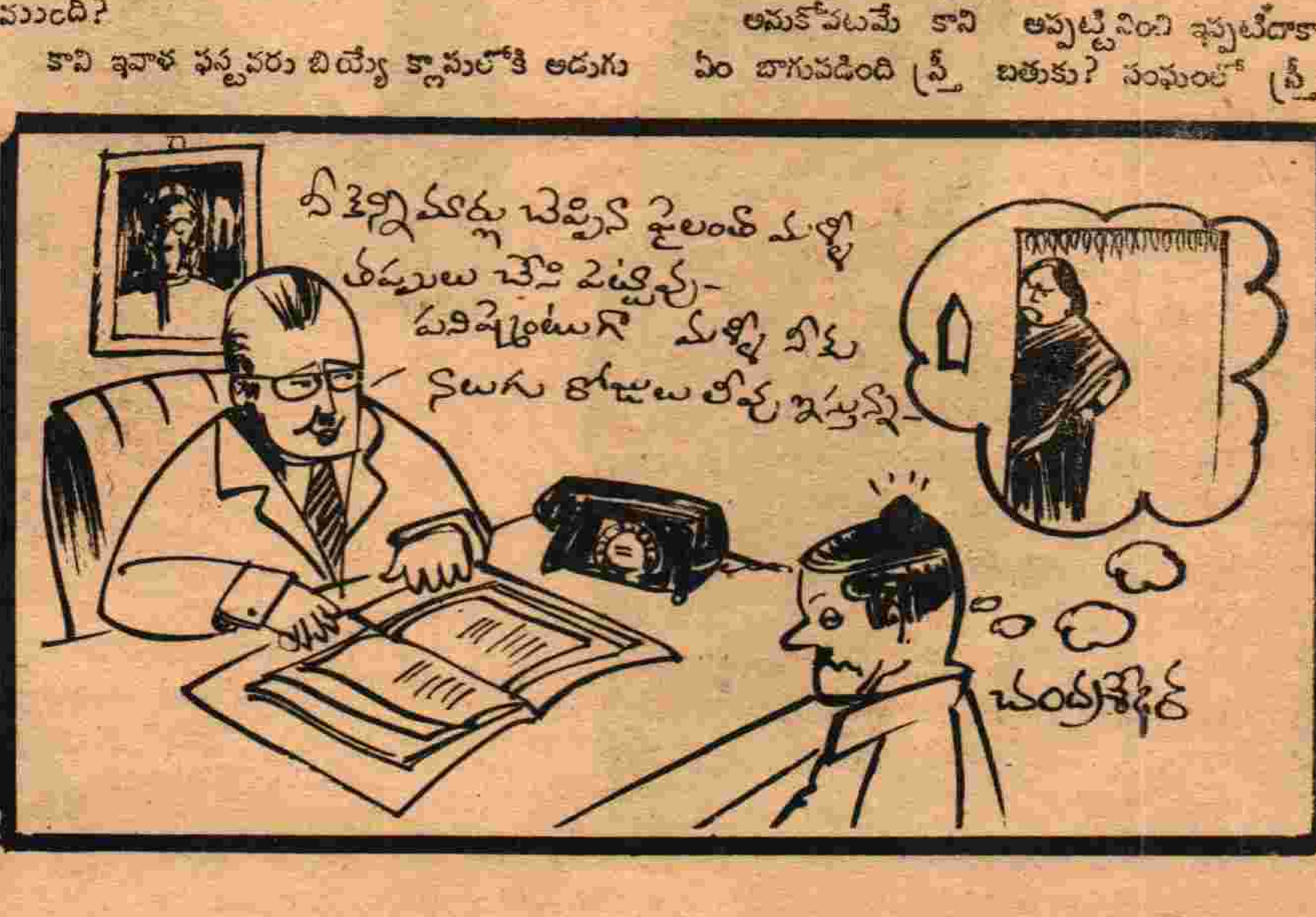

విలువ ఏం పెరిగింది? వంట చేసే సాధనంగా, పురుషుడి విలాసాలకి పనికొచ్చే బొమ్మగా, పిల్లల్ని కనే యంత్రంగా...

ఆడ స్టూడెంట్లలో ఎవరో ఏమిటో గొణిగారు.

"వాటీజ్ దట్?"

"నథింగ్, సర్!" నవ్వుతూంది ఫ్లోరా.

ఫ్లోరా చాలా అందమైన అమ్మాయి. తెలివైన ముఖం. పెద్ద కళ్ళు. నవ్వినప్పుడు ఎంతో చలాకీగా ఉంటుంది. పాఠం వినేప్పుడు చాలా సీరియస్‌గా ఉంటుంది.

మళ్ళీ పాఠంలో మునిగి పోయాడు రాజా. ప్రవరుణ్ణీ, పెద్దన్ననూ, అన్నపూర్ణనూ విడిచి ఇంకాస్త దూరం వచ్చేశాడు అప్రయత్నంగానే. సంఘం, సంస్కరణ, అభ్యుదయం అంటే ఏమిటి? వ్యక్తి సంస్కరణ అనేది ఎక్కడినుంచి బయలు దేరాలి? రాజారామ్మోహనరాయ్, బెర్నార్డ్‌షా, కందుకూరి వీరేశలింగంపంతులు, గురజాడ అప్పారావు.

మంత్ర ముగ్ధుల్లా వింటున్నారు స్టూడెంట్స్—రాజా లెక్చరిస్తుంటే అలాగే ఉంటుంది—మధురంగా, ఆవేశ పూరితంగా, ఆలోచనాత్మకంగా.

అవర్ అయిపోయినట్టు బెల్ మోగింది.

వాచీ చూసుకుని, పుస్తకం పుచ్చుకుని క్లాసు బయటి కొచ్చేశాడు రాజా.

స్టాఫ్ రూమ్‌లో కొచ్చి రాగానే రెండు గ్లాసుల నీళ్ళు గటగటా తాగేశాడు.

చదువుతున్న పుస్తకం పక్కన పెట్టి రాజాను పలకరించాడు సుందరం.

"క్లాస్‌నుంచి నడి చొచ్చినట్టు లేదు నువ్వు—పరుగెత్తు కొచ్చినట్టుంది. ఏమిటి సంగతి?"

"ఏం లేదు."

ప్రొద్దుట్నుంచి రాజా ఏదో దాస్తున్నాడని సుందరం పసిగట్టాడు. అయితే, చెప్పమని అతణ్ణి ఒత్తిడి చెయ్యలేదు. ఇద్దరికీ ఆత్మీయ పరిచయం ఉన్నా, అది మితిమీరిన చనువుగా ఎప్పుడూ పరిణమించ లేదు. తమంతట తాము చెప్పుకోవలసిందేగాని, వ్యక్తిగత విషయాలను గురించి ప్రశ్నించటం మాత్రం వారిద్దరి మధ్యా ఎన్నడూ జరగలేదు.

"ఏమీలేదు—" అని రాజా అనగానే, ఇక తను చేయగలిగిందేమీ లేదన్నట్టు భుజాలెగరేసి, ప్యూన్‌ని కేకేసి రెండు కాఫీలు పట్టుకురమ్మన్నాడు సుందరం.

"నాకు లాస్టవరు బియ్యే క్లాసుంది . . ఇందాకా నువ్వు తీసుకున్న క్లాసే. . . వెయిట్ చెయ్యగలిగితే... ఇద్దరం కలిసే వెళ్ళొచ్చు. . ."

"ఓ యస్ . .అలాగే. . ."

"కాఫీ తీసుకో. . ." కాఫీ చప్పరిస్తూ జనాంతికంగా అన్నాడు సుందరం—"సమస్య లెదురైనప్పుడు శాంతంగా ఆలోచించి మనిషి వాటిని పరిష్కరించుకోవాలి. . . పరిష్కారం లేని సమస్య అనిపిస్తే మాత్రం. . . అలా అనిపించిన మరుసటి క్షణం ఆ ఆలోచనే మానెయ్యాలి... దట్స్ మై ఒపినియన్ కొంతమందికి నచ్చకపోవచ్చు..."

ఎవరో వచ్చి, ఏదో పనుందని పిలిచారు. సుందరం వెళ్ళాడు. సుందరం సూచనగా చెప్పినదాన్ని మననం చేసుకున్నాడు రాజా. (అలా చెప్పనట్టు చెప్పటం సుందరానికి అలవాటు. రాజాకి అతనిలో బాగా నచ్చిన గుణం అదే!)

అతని ఆలోచనలు నిజంగానే క్షణంపేపు శాంతించాయి.

శాంతి, నిబ్బరం—ఎప్పుడూ ఆ రెండు మాటలే చెబుతుంటాడు సుందరం. నిజమేనేమో!

సుందరం సూచనను లోలోపలే పాటించాడు రాజా. ఆ సాయంత్రమంతా, రాత్రి వరకూ. శాంతంగా ఆలోచించాడు. ఒక నిర్ణయాని కొచ్చాడు.

పడుకోబోయే తల్లితో మాట్లాడేశాడు. మనసులో ఉన్నదంతా చెప్పేశాడు. ఇందిరకూ తనకూ ఉన్న రెండేళ్ళ పరిచయం, ఇద్దరూ వివాహం చేసుకోవాలనుకోవటం. . .

రాజా తల్లికి ఇందిర, తెలియనిది కాదు. అయితే...

"ఇందిర! ఎవరూ? గోపాలరావుగా రమ్మాయి!"

"అవునమ్మా! ఆ ఇందిరే!"

"పెళ్ళేందురా రాజా!"

"ఏమిటమ్మా?"

"పెళ్ళి కుదరదు."

"ఎందుకమ్మా?"

"చేసిన నిర్వాకం చాలక ఎందుక నడుగుతావా పైగా. చచ్చి ఏ స్వర్గా మన్నారో ఆ మహానుభావుడు. నన్నీ రంపపుకోతకు వదిలి వెళ్ళాడు. సంపాదనపరుడవై, రెక్కలొచ్చాక ఇంకా తల్లీ, గురువూ, పెద్దా చిన్నా ఏముంది? ఎవర్నడిగి ఆ పిల్లకి మాటిచ్చావ్?"

పుట్టి బుద్ధెరిగి నప్పటి నుంచి అతి శాంతురాలిగా తెలిసిన తల్లిలో అంతటి రాద్ధాంతం చేసే గుణం ఉంటుందని అతను ఊహించ లేదు. దిమ్మెరపోయాడు.

"ఇంతకన్నా నువ్వే పెద్దబడ్డ హాతిలోనో తోసేయరాదూ . పెదకలం ... పెదప బుద్ధులా..."

"అవలేమైందమ్మా ఇప్పుడూ ... ఇందిర మంచి పిల్లే కదా ..."

"లేదు — కుదరదు! జరగదు!" ఖచ్చితంగా చెప్పింది తల్లి. "నా బొందిలో ప్రాణముండగా ఈ అనాచారం జరగటానికి నే నొప్పుకోను... వాళ్ళ శాఖకూ మన శాఖకూ అటూ ఇటూ ఏడేడు తరాలుగా సంబంధ బాంధవ్యాలే మామూలే లేదు..."

"ఏమ్మాటలమ్మా ఇవి ... ఇందిర ..."

చెప్పబోయాడు రాజా.

తల్లి చెప్పనివ్వలేదు.

అతనొకటంటే ఆమె రెండంది.వంశం, పరువు, బంధువర్గం, చచ్చి స్వర్గానున్న భర్తయొక్క సంప్రదాయ భక్తి, దైవం, ధర్మం ... ఎన్నెన్నో ఏ కరువు పెడుతూనే ఉంది.

ఆవిడ ఎన్ని చెబితే అన్నింటికీ సమాధానం చెప్పాడు రాజా. "అదంతా నాకుతెలీదు—నాకీ పెళ్ళి జరగటం ఇష్టంలేదు ... కాదూ కూడదని నువ్వు

మాట తీపి

అవతలి వ్యక్తికి మనపై సదభిప్రాయం కలగాలంటే మన ప్రవర్తన ఉన్నతంగా ఉండాలి. కేవలం ఆకర్షించాలంటే మన మాట తీయగా ఉంటే చాలు.

—టకర్‌మన్

అసమానత

మానసికమైన అసమానతను తొలగించడమే చదువుల ప్రధాన లక్ష్యం. మనస్సుకు వెలుగు ఇవ్వని విద్య నిష్ప్రయోజనం.

—లార్డ్ హెవార్ట్

వృత్తి రహస్యం

మనిషి ఆనందానికి ప్రధానం వ్యావృత్తి. ఏ వృత్తీ లేని వ్యక్తి సోమరి అయిపోతాడు.

— గలెన్

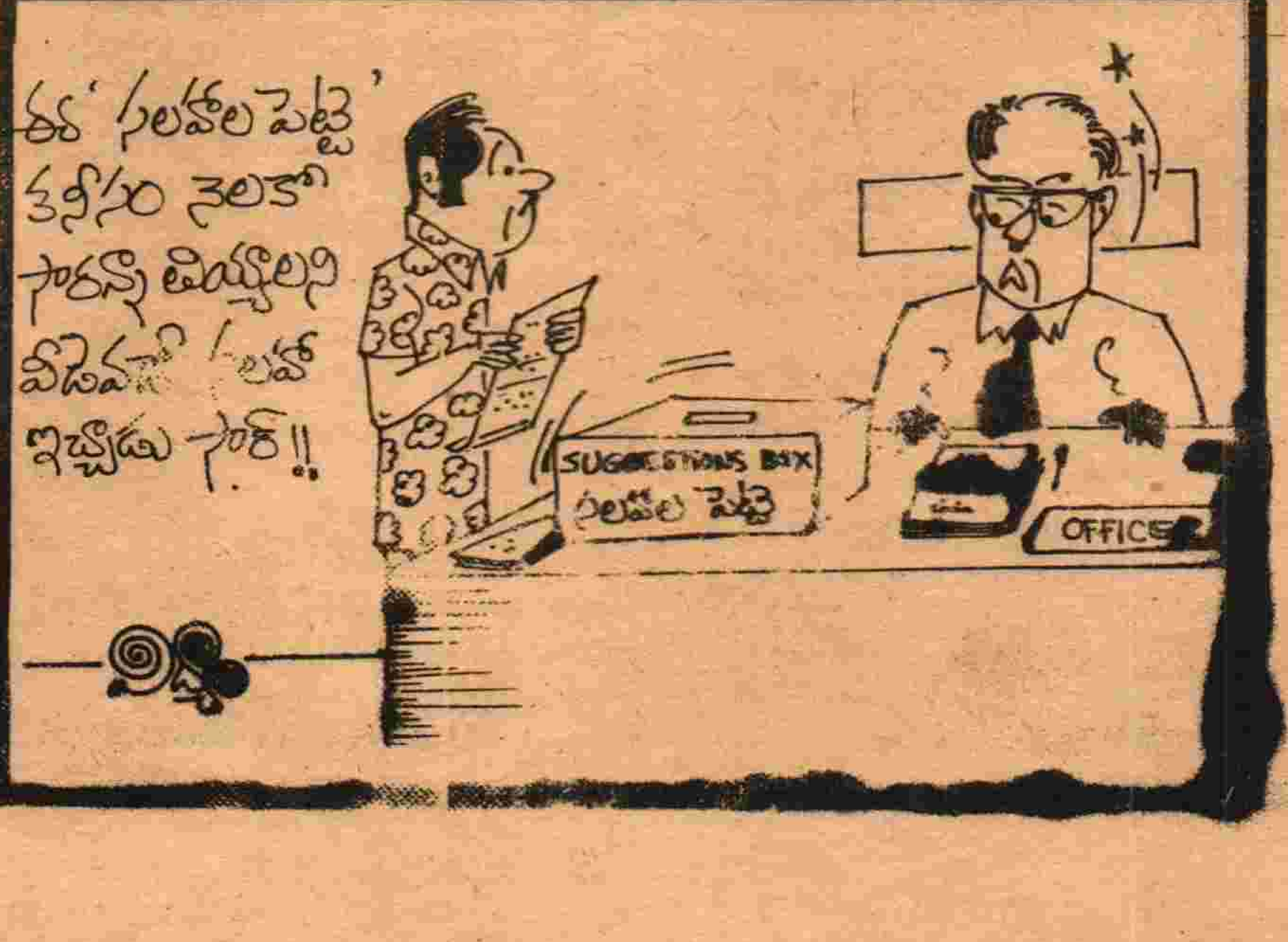

చేసుకున్నేట్టయితే చెప్పు ... ఈ క్షణం ఈ కొంపలోంచి వెళ్ళిపోతాను ... నా బతుకు నేను బతగ్గలను ... అంతగా బతకలేకపోతే ఏ నూతి లోనో దూకి ..."

"అమ్మా ...అంత మాట అనకు ..."

ఏ నాడూ తల్లి నోటంట అంత నిర్వేదం వినని అతను విపరీతంగా చలించిపోయాడు.

ఆ రాత్రంతా ఘోర నరకం అనుభవించాడు రాజా. అయినా పరిష్కారమంటూ ఏదీ తోచలేదు.

శాంతం, నిబ్బరం — ఎంతర కని? ఏమీ తోచకుండా అయిపోయినప్పుడు శాంతం వహించినా ఏం లాభం?

ఆ తర్వాత పదిహేను రోజులుగా ప్రయత్నించినా ఇందిర కొక ఉత్తరం ముక్కయినా రాయలేక పోయాడు.

అలవాటుగా కాలేజీకి వెడుతూ వస్తూ, అలవాటుగా పాఠాలు చెపుతూనే ఉన్నా, అందులో ఎన్నడూ లేని నిర్లిప్తత చోటు చేసుకుంది.

ఈ మధ్యలో తల్లికి నచ్చచెప్పి ఇందిరతో తన పెళ్ళి ఆమెకూ ఇష్టమయేలా చేదామని అతనెంతగా ప్రయత్నించినా, ఏమాత్రమూ లాభం లేకపోయింది.

ఇందిర పేరెత్తితేనే నానా హంగామా చేయటానికి సిద్ధపడిం దావిడ.

మళ్ళీ ఆ మాటెత్తి తనని విసిగించేట్టయితే ఇంట్లో ఉండకుండా వెళ్ళిపోతానని తెగేసి చెప్పేసిం దావిడ.

తనకు తెలియకుండా తల్లి తనకేవో వేరే సంబంధాలు చూస్తున్నట్టు రాజాకు చూచాయగా తెలియ వచ్చింది.

ఇంటికి వచ్చి పోయే కొత్త తరహా వ్యక్తుల సంభాషణల్లో అది బుజువయి పోయింది.

కాలేజీకి గబయలుదేరి వీథంట వెళ్తూండగా పోస్టుమాన్ దార్లో ఎదురై చేతిలో ఒక కవరు పెట్టాడు.

వీథిలో దాన్ని విప్పి చదువుకోవాలంటే తగని జంకు అనిపించింది. కానీ లోపలేముందో తెలుసుకోవాలని మనసు మరో పీకింది. తొందరగా కాలేజీ కొచ్చి ఉత్తరం చదువుకున్నాడు.

"ఎంత మొరపెట్టుకున్నా లాభం లేదు కదూ, రాజా?

నువ్వు ఎంతకీ ముందడుగు వెయ్యలేవు. నా ప్రమేయం లేకుండా మా వాళ్ళు నా పెళ్ళి స్థిరం చేసేశారు. ఇది వైన నా పెళ్ళి. నీదాన్ని కాలేక పోతున్నాను, మన్నించు.

—ఇందిర."

ఒక్కసారి ప్రపంచమంతా చండ ప్రచండవేగంతో గిర్రున తిరిగి, ఎంతసేపటికో ఆగింది.

గొంతు తడారి, బుర్ర వేడెక్కి, గుండెగోకవై పోయి — శూన్యమై పోయింది. గుండెపట్టే క్షణం.

ఎవరితో కసిగా —ఆవేశంగా —

స్టూడెంట్లు చూస్తున్నారు. క్లాసుకి వెళ్ళాలి గుర్తొచ్చి. యాంత్రికంగా వెళ్ళాడు. శూన్యం శూన్యం ఆకాశ గుడిలా ఒక్కసారి గంటలా భగ్గుమని మోగింది. మోగింది రాజా గొంతు గంటలా.

నిశ్శబ్దం ... ఎవరి మాటా లేదు. స్టూడెంట్లందరూ ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్నారు ...

(సభాగ్రహంగా మాట్లాడుతున్నాడు...)

యథాప్రకారం పాఠం మూలకి వెళ్ళి పోయింది ...

ఏమిటి వ్యర్థ శుష్క సంప్రదాయం! అభ్యుదయం కోరే యువశక్తికి ఇంకా ఎన్నాళ్ళీ నిగళ బంధన? ఎప్పుడు అరుణోదయం? ఇంకా ... ఇంకా ఇంకా సంకెళ్ళేనా? యువతకూ యువతకూ మానవతకూ — అడుగడుగునా అవరోధాలా? ఏమిటి వెర్రితలలు వేస్తున్న మనుష్య? ఎప్పుడు విముక్తి? కులాలు, మతాలు, శాఖలు, మనసుల్నీ మనసుల్నీ మమతల్నీ విడగొట్టడానికి ఇన్ని కుప్తశక్తులా? మానవతకి మించిన మతం లేదని మానవత్వాన్ని మించిన కులం లేదని చాటి చెప్పాలి. ఇందుకు యువతరమే ముందుకు రావాలి.

ఎన్నడూ ఎరగని పరవశత్వంలో మునిగిపోయారు స్టూడెంట్లంతా.

"అయితే ఇంతకీ ఏంచెయ్యా లంటారు సార్?" అందో ఆడగొంతు. ఫ్లోరాగొంతు అది!

నవ్వటంలేదు ఫ్లోరా. గంభీరంగా ఉంది.

ఇన్నాళ్ళూ ఫ్లోరాను తను ప్రత్యేకంగా గమనించటానికి కారణం తెలిసిపోయింది. ఆ పిల్లలో ఏ మూలో ఇందిర ఛాయలున్నాయి. ముఖ్యంగా ఆ గాభీర్యంలో.

"సారీ ... ఆవేశంలో ... నేను .. పాఠం మరిచి పోయినట్టున్నాను .."

నె. ర్ మైండ్ సార్... మీరు చాలా సుపర్బ్‌గా మాట్లాడారు .." ఇంకో స్టూడెంట్ కామెంట్ చేశాడు.

"సో సారీ—నా కసలేం బాగులేదు."

స్టాఫ్‌రూమ్‌ కొచ్చేశాడు. దిక్కు తోచలేదు. ఎటు చూసినా ఇందిరే. ఇందిరే. ఇందిరే.

తనకు ఇలాగే పిచ్చి పట్టిపోతే పిచ్చాసుపత్రిలో చేరుస్తారు కాబోలు! పిచ్చాసుపత్రంటే...

ఏదో తెలియని గాభరాతో, సెలవు చీటీ గీకేసి ఇంటి కొచ్చేశాడు రాజా.

సుందరం కలుస్తా డనుకుంటే అతనూ కలవ లేదు.

ఎవరో బంధువు లొస్తారని అతను రెండు, మూడు రోజుల క్రితం అనటం గుర్తొచ్చింది. బహుశా అతనూ సెలవు పెట్టాడేమో!

అలా ఉన్నావేమని తల్లి ఎన్ని సార్లు హెచ్చరించినా బదులు పలకలేదు. సామెతగా ఏదో కతికాడు వూరంతా తిరిగొచ్చాడు. ఏదో చదవాలని చూశాడు. మానేశాడు. ఇందిర! నిద్ర రాలేదు దేవుడా! అనుకున్నాడు. లాభం లేకపోయింది. ఈ రోజు పదిహేడు. ఇందిర పెళ్ళి ఇరవైన—మధ్యన రెండు రోజులు—అంతే! ఈ లోగా. . .

తను చచ్చిపోవాలి! అంతే!

ఇందిరను దక్కించుకోలేనందుకు...

ఇందిర మరొకరిదై పోయే ముందు ఈ లోకం నుంచి నిష్క్రమించాలి—అంతే!

కాని ఎలా?

చావటమంటే మాత్రం అంత తేలికా?

శాంతమూ, నిబ్బరమూ చేతకాక ఆలోచనలతో

అలాగే రాత్రి గడిపి, తెలతెల వారుతూండగా నిద్ర పోయాడు రాజా.

ఎండ చురుకు హెచ్చేసరికి కాలేజీకి వెళదామని తయారవుతున్నాడు, సుందరాన్నయినా కలవచ్చని.

అంతలో సుందరమే వచ్చేశాడు హడావుడిగా.

"ఏమిటి? ఏం జరిగింది?" అన్నాడు రాజా.

"ఇస్మాయిల్...ఆ వెనక బెంచీలో ఉంటాడే— పీలగా—అతను."

అతి ప్రయత్నం మీద గుర్తు తెచ్చుకున్నాడు రాజా. అర్భకుల్లా కనిపించే మనిషి ఇస్మాయిల్! అతను క్లాసులో ఉన్నట్టే ఎప్పుడూ గుర్తు రాదు. అతను ఒక అమ్మాయిని లేవుకు పోవటమే! అందునా ఫ్లోరాని! గుడ్ షో!

"లేవుకు పోవట మెందుకూ?"

"పెళ్ళి చేసుకోవటానికి వాళ్ళ పేరెంట్సూ వీళ్ళ పేరెంట్సూ ససేమిరా ఒప్పుకోలేదట. అందుకని ఈ పని చేశారు."

"మరి. ఇందులో మన పేరు బయట రాకూడదన్నావు."

"హహ్హా. ఇదుగో. ఇది చూడు. ఇప్పుడే పోస్టులో వచ్చింది."

"శ్రీ సుందరం మాస్టారు గారికి,

నమస్కారములు.

అత్యావసర పరిస్థితుల్లో ఇలా రాస్తున్నందుకు మన్నించాలి. చాలా రోజులుగా మాకు ఉత్తేజాన్ని ఇస్తున్న లెక్చరర్లు ఇద్దరు — మీరూ, రాజు మాస్టారుగారూ!

లెక్చర్లకి కూడా ఇంత ప్రభావ మంటుందో ఈ రోజే ఋజువైంది.

మేము చాలా రోజులుగా మా క్లాస్‌మేట్ ఫ్లోరాను ప్రేమిస్తున్నా, ఆమె అంగీకారాన్ని పొందలేకపోయాము. మతం మా మధ్య పెద్ద అగాధమై బాధించింది. నే నెన్ని రకాల నన్ను చెప్పాలని ప్రయత్నించినా ఫ్లోరా వినలేదు.

అలాంటి ఫ్లోరా—ఇవాళ్టి క్లాసులో రాజా మాస్టార్ చేసిన ఉపన్యాసం విని పూర్తిగా మారిపోయింది. నన్ను అంగీకరించింది. ఆ గంట క్రితమే.

మాస్టారూ! మే మిద్దరం పెళ్ళి చేసుకోవాలని వెళుతున్నాం. విష్ అజ్ ఆల్ ద బెస్ట్. మళ్ళీ కలుస్తాం.

ప్రస్తుతం అట్టే టైము లేక, మీ దగ్గరున్న మనువు రాజా మాస్టారుగారి దగ్గర లేక, ఆయనకి ఉత్తరం రాయడం లేదు. కాని మా కృతజ్ఞతలు మీ ఇద్దరికీ. ముఖ్యంగా రాజా మాస్టారుగారికి. ఉంటాము.

—ఇస్మాయిల్."

"భలే పని చేశారు కదూ కుర్ర వాళ్ళు. అరె. అదేమిటి?"

స్థాణువులా నిలబడి పోయాడు రాజా.

విచ్చుకున్న అతని కళ్ళలో కోటి మెరుపులు!

"రాజా! రాజా!"

గాభరాగాభరాగా పట్టి ఊపాడు సుందరం.

తప్పున తేరుకున్నాడు రాజా. సుందరం నివ్వెరపడి చూస్తున్నాడు. మెరుపులా కదిలాడు రాజా. కాగితం బరబరా చించి సుందరం చేతిలో కుక్కాడు. "నా వారం రోజుల లీవ్ లెటర్. అందా నప్పక చెబుతా. అర్జెంట్ పనుంది" అని మేడ దిగొచ్చాడు.

కొడుకు వాలకం చూసి విస్తుపోతూ వంటయిల్లుతోనే అడిగింది తల్లి. "ఎక్కడికిరా?"

అదివిన్న మాటమందా, "ఇందిర దగ్గిరికి" అంటూ [illegible] రాజా. *

ధబ్బున కుర్చీలో కూలబడ్డాడు సుందరం. "నీ కింకా తెలీదన్న మాట! కాలేజీ అంతా గగ్గోలుగా ఉంది. ప్రిన్సిపాల్‌గారికి దిక్కు తోచటం [illegible] ఫ్లోరా తల్లీ తండ్రీ ఒకటే గొడవ."

"ఫ్లోరా పేరెంట్సా! ఏమి [illegible]

"చూడు భయ్. [illegible]

మనిద్దరి పేర్లు మాత్రం కొంత కాలం దాకా బయట రాకూడదు [illegible]"

"[illegible]"

"[illegible]

[illegible]"

"[illegible]"